ACCEPTAREA SOCIALĂ ÎN 2024:

CUM STĂ MOLDOVA ÎN FAȚA DIVERSITĂȚII?

IANUARIE 2025

Această notă este realizată de către Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare, în cadrul programului "Cetățeni activi, comunități prospere – Faza II", implementat din resursele acordate de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC) și Suedia. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al donatorilor.

CUPRINS

CUPRINS 2
METODOLOGIE 4
NIVELUL DISTANȚEI SOCIALE ÎN MOLDOVA 6
ANEXA 1: INDEXUL DISTANȚEI SOCIALE ÎN FUNCȚIE DE CARACTERISTICILE DEMOGRAFICE ALE EȘANTIONULUI 9
DESPRE CENTRUL PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE 10

AUTOARE:

Natalia COVRIG
Alexandra ERMOLENCO

INTRODUCERE

Într-o lume tot mai globalizată, marcată de diversitate culturală, economică și tehnologică, acceptarea și toleranța socială devin esențiale pentru stabilitatea și bunăstarea colectivă. Criza economică, criza de securitate din regiune, fluxul de refugiați care au migrat masiv în RM, polarizarea politică pot crea diviziuni și tensiuni între grupuri, iar menținerea unui sentiment de unitate și încredere reciprocă devine o provocare tot mai mare. Din acest motiv, devin crucială măsurarea și înțelegerea clară a nivelului de toleranță și acceptare în cadrul societății moldovenești, ajutând la identificarea barierelor de integrare sau la prevenirea formării de prejudecăți și stereotipuri. Măsurarea nivelului de acceptare ne ajută să observăm schimbările în atitudinile sociale de-a lungul timpului și ne oferă evidențe importante care ar putea servi drept fundament pentru ajustarea politicilor publice relevante.

În acest context, analiza de față vine să prezinte date actualizate cu privire la gradul în care populația țării acceptă anumite grupuri frecvent marginalizate. Stabilirea nivelului de acceptare s-a realizat prin intermediului Indexului Distanței Sociale care măsoară distanța socială manifestată față de 13 grupuri minoritare din Republica Moldova, prin actualizarea și replicarea scalei distanței sociale Bogardus (a se vedea secțiunea Metodologie). În acest sens, distanța socială este definită ca nivelul în care populația ar accepta diverse grade de apropiere (prieteni, vecini, colegi de serviciu, membri de familie etc.) cu reprezentanții grupurilor minoritare. Cu cât nivelul de acceptare este mai mic, cu atât nivelul distanței sociale este mai mare.

Analiza conturează tendințele cu privire la distanța socială, care a fost măsurată constant pe parcursul ultimului deceniu. Metodologia și itemii de măsurare s-au bazat pe eforturi mai ample ale Consiliului pentru Egalitate din Republica Moldova în anii 2015, 2018 și 2021. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) a venit cu un efort complementar de a măsura distanța socială în Moldova în 2020, 2022, 2023 și analiza curentă fiind o continuare a acestui efort. Așadar, această analiză reprezintă o oportunitate de a evalua nivelul de progres în ceea ce privește acceptarea persoanelor din grupurile minoritare şi/sau marginalizate din Moldova.

Datele actualizate arată o îmbunătățire a situației în ceea ce privește nivelul de acceptare a grupurilor marginalizate. Astfel, nivelul mediu al distanței sociale în Republica Moldova a fost estimat la **2,1** în 2024 (comparativ cu 2,24 în 2023), pe scala de la 0 la 6, unde 0 semnifică că cetățenii acceptă o persoană dintr-un grup minoritar pentru toate pozițiile (membru de familie, prieten, vecin, coleg de muncă, concetățean), iar 6 – ar exclude-o din țară. Datele relevă faptul că cel mai mic nivel de acceptare este manifestat față de două grupuri: persoanele LGBT+ și persoanele care trăiesc cu HIV/ SIDA. În ambele cazuri, nivelul distanței sociale depășește valoarea 3, ceea ce semnifică faptul că cetățenii Republicii Moldova nu ar fi dispuși să construiască nici un tip de relații sociale, cu excepția faptului că i-ar accepta în calitate de cetățeni ai țării.

În pofida dinamicii pozitive, prejudecățile au crescut în raport cu cinci grupuri, printre care minoritățile religioase, persoanele de altă origine (țară), persoanele cu dizabilități fizice și persoanele care nu vorbesc limba de stat. Aceste tendințe se datorează în mare parte actorilor politici, care adesea recurg la discursuri de ură în activitatea lor, ceea ce contribuie la polarizarea societății.

METODOLOGIE

Nivelul distanței sociale este măsurat prin intermediul scalei de distanță socială Bogardus (Indexul Distanței Sociale). Scala are ca scop identificarea nivelului de acceptare prin stabilirea relațiilor cu persoane din grupurile minoritare care sunt acceptate de respondent (a se vedea tabelul de mai jos). Cel mai înalt grad de acceptare are indicele 0 și semnifică faptul că respondentul ar accepta ca o persoană dintr-un grup minoritar să devină membru al familiei. În același timp, cel mai mic grad de acceptare are indicele 6 și denotă faptul că respondentul ar exclude din țară membrii unui grup.

Nivelul de relaționare socială	Valoarea Indexului de Distanțare Socială	Modalitate de interpretare
Să fie rudă prin căsătoria cu un membru al familiei	0	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, inclusiv membru de familie.
Să fie prieten	1	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie.
Să fie vecin	2	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie și prieten.
Să fie coleg de muncă	3	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie, prieten, și vecin.
Să fie cetățean al țării mele	4	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie, prieten, vecin și coleg de muncă.
Să fie vizitator al țării mele	5	Respondentul acceptă persoana din grupul minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie, prieten, vecin, coleg de muncă și cetățean.
Aș exclude din țara mea	6	Persoana din grupul minoritar nu este acceptată de respondent nici în calitate de vizitator al RM.

Tabel 1. Nivelele de distanță socială utilizate în studiu
Sursa: Studiul privind percepțiile și atitudinile față de egalitate în Republica Moldova, Consiliul pentru Egalitate

În cadrul analizei, distanța socială a fost calculată pentru următoarele grupuri:

1. persoane cu dizabilități psiho-sociale și intelectuale;
2. persoane cu dizabilități fizice;
3. persoane LGBT;
4. persoane care trăiesc cu HIV;
5. persoane de etnie romă;
6. persoanele care nu vorbesc limba de stat;
7. persoane de etnie rusă;
8. evreii care locuiesc în Republica Moldova;
9. persoane de origine africană care locuiesc în Republica Moldova;
10. persoane străine care locuiesc în Republica Moldova, dar fără cetățenia țării;
11. persoane de origine musulmană;

12. alte minorități religioase;
13. persoane care au fost deținute (ex-deținuți).

Datele au fost obținute prin intermediul unui sondaj reprezentativ la nivel național. Studiul a fost efectuat de către compania sociologică iData la comanda Centrului Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD).

Volumul eșantionului: 1035 persoane cu vârsta de 18 ani şi mai mult.

Eșantion: stratificat, probabilist, bistadial.

Metoda de colectare a datelor: 70% CATI (telefonic), 20% CAPI (față-în-față) și 10% CAWI (on-line).

Criterii de stratificare: 20 regiuni geografice, cu număr de populație egal, mediu rezidențial (urban-rural), gen, etnie, grupe de vârstă.

Reprezentativitate:: eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova (excepție Stânga Nistrului), cu o eroare maximă de circa +3%.

Perioada de culegere a datelor: 13-29 decembrie 2024. Chestionarul a fost redactat în limbile română și rusă, oferindu-se respondenților posibilitatea de a alege limba interviului.

Tabel 1. Structura eșantionului

		Număr	%
TOTAL		**1035**	**100%**
Genul respondentului	**Feminin**	552	53.3
	Masculin	483	46.7
Vârsta respondentului	**18-29 ani**	204	19.7
	30-44 ani	288	27.8
	45-59 ani	257	24.8
	60+ ani	286	27.6
Nivel de studii	**Medii incomplete**	104	10.0
	Medii generale	210	20.3
	Profesional tehnice	367	35.5
	Superioare	351	33.9
Ocupația respondentului	**Angajat**	601	58.1
	Șomer	56	5.4
	Casnici, elevi, studenți, cei care fac serviciul militar	137	13.2
	Persoane cu dizabilități care nu lucrează, pensionari	234	22.6
Prezența copiilor în gospodărie	**Sunt copii**	432	41.7
	Nu sunt copii	603	58.3
Nivelul socio-economic	**Nivel scăzut (sub 5000 lei lunar)**	469	45.3
	Nivel mediu (5001-15000 lei lunar)	352	34.0
	Nivel înalt (peste 15000 lei lunar	57	5.5
Mediul de reședință	**Rural**	555	53.6
	Urban	480	46.4

NIVELUL DISTANȚEI SOCIALE ÎN MOLDOVA

În anul 2024 societatea moldovenească continuă a fi polarizată și dominată de prejudecăți. Atitudinile și percepțiile pe care populația le formează în raport cu un grup sau altul definește predispoziția acesteia de a crea relații sociale cu grupurile respective. Cu cât nivelul de prejudecăți și stereotipuri cu privire la un grup de persoane este mai mare, cu atât populația este mai tentată să se distanțeze de acest grup și să-l marginalizeze. Distanța socială, potrivit conceptului Bogardus, definește nivelul de acceptare a diferitor grupuri minoritare și modul cum o persoană se percepe pe sine ca membru al unui grup și cum îi percepe pe ”ceilalți”, care nu fac parte din același grup. Analiza de față vine să prezinte datele actualizate cu privire la gradul în care societatea moldovenească este deschisă să accepte în anturajul său membri ai diferitor grupuri minoritare și tipul de relații pe care ar fi dispusă să le construiască cu aceștia. Datele indică faptul că circa 85% din populația țării nu ar accepta o persoană LGBT+ în calitate de membru al familiei, iar peste 60% din populație -în calitate de vecini sau colegi de muncă. În topul grupurilor marginalizate intră și persoanele care trăiesc cu HIV/SIDA, persoanele fost deținute, pe care majoritatea populației (peste 60%) nu le-ar accepta în relații mai apropiate (de familie, prietenie), însă ar fi mai toleranți în cazul relațiilor de muncă sau de vecinătate.

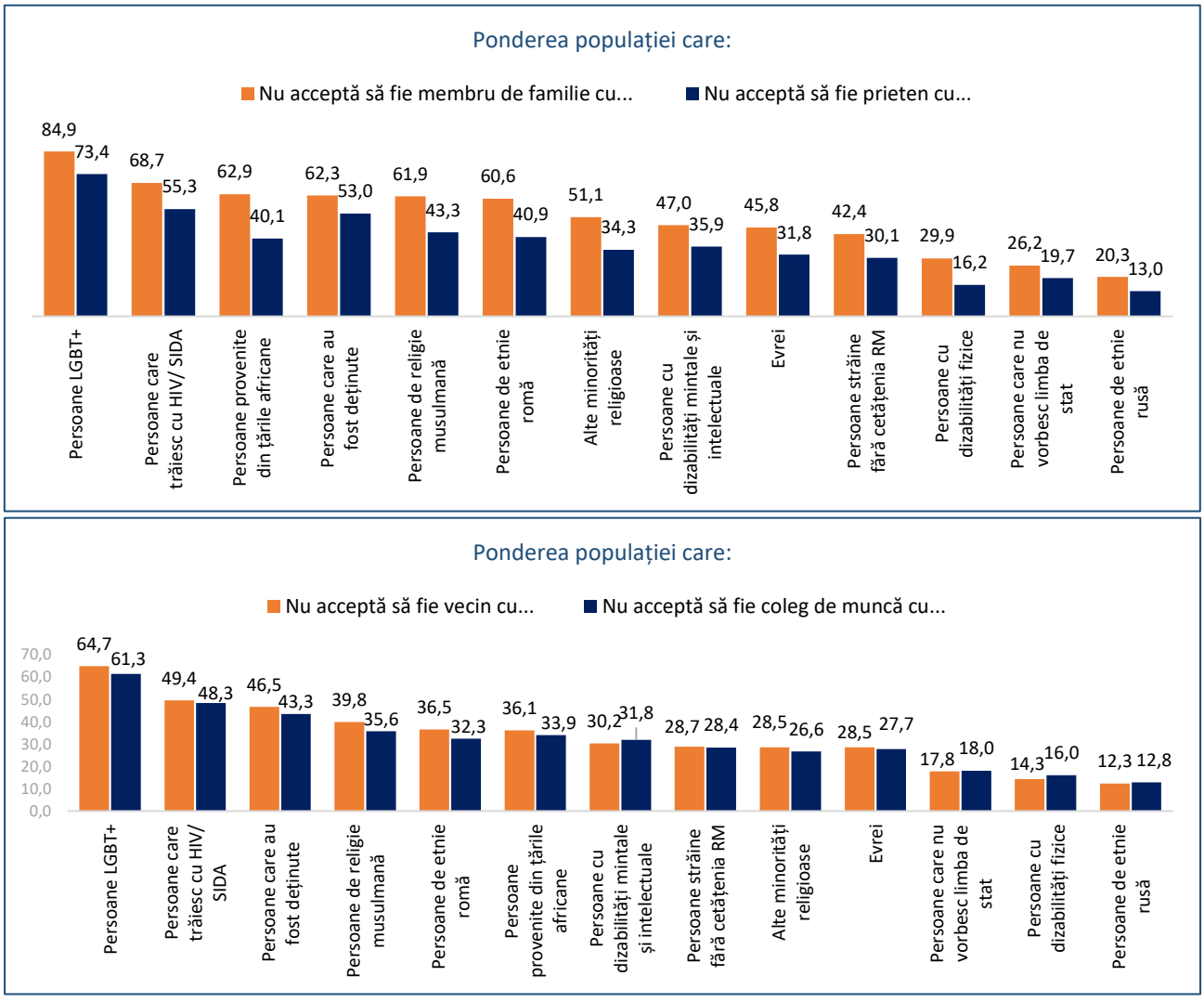

Figura 1. Gradul de acceptare a grupurilor minoritare de către cetățenii Republicii Moldova, %
Sursa: Sondaj național reprezentativ, CPD 2024

Distanța socială față de grupurile frecvent marginalizate continuă a avea cote destul de înalte în 2024. Nivelul mediu al distanței sociale în Republica Moldova a fost estimat la **2,1** în 2024, pe scala de la 0 la 6, unde 0 semnifică că cetățenii acceptă o persoană dintr-un grup minoritar pentru toate pozițiile, inclusiv în calitate de membru de familie, iar 6 – ar exclude-o din țară (ceea ce indică o lipsă totală de acceptare). Astfel, cu cât mai mare este indicele distanței sociale (IDS), cu atât persoana este mai puțin tolerantă față de un anumit grup social sau față de mai multe grupuri sociale. Scorul mediu de 2,1 acumulat în 2024 sugerează că cetățenii acceptă o persoană dintr-un grup minoritar pentru toate pozițiile, cu excepția celei de membru de familie, prieten și vecin. Analiza datelor relevă faptul că cel mai mic nivel de acceptare este manifestat față de două grupuri: persoanele LGBT+ și persoanele care trăiesc cu HIV/ SIDA. În ambele cazuri, nivelul distanței sociale depășește valoarea 3, ceea ce semnifică faptul că cetățenii Republicii Moldova nu acceptă reprezentanții acestor grupuri în calitate de membri de familie, prieteni, vecini și colegi de muncă. Altfel spus, populația nu este dispusă să construiască relații sociale (apropiate sau medii) cu persoanele din aceste două grupuri, însă sunt gata să le accepte în calitate de cetățeni ai țării. În următoare categorie, în funcție de nivelul de acceptare, se poziționează alte patru grupuri minoritate – persoane fost deținute, persoane de religie musulmană, cele provenite din țări africane și persoanele de etnie romă. În cazul acestor grupuri, cetățenii nu i-ar accepta ca membri de familie, prieteni sau vecini, însă ar fi dispuși să fie colegi de muncă. Acest lucru denotă faptul că societatea sau comunitatea nu este dispusă să construiască relații sociale mai apropiate, chiar daca nivelul de acceptare este înalt.

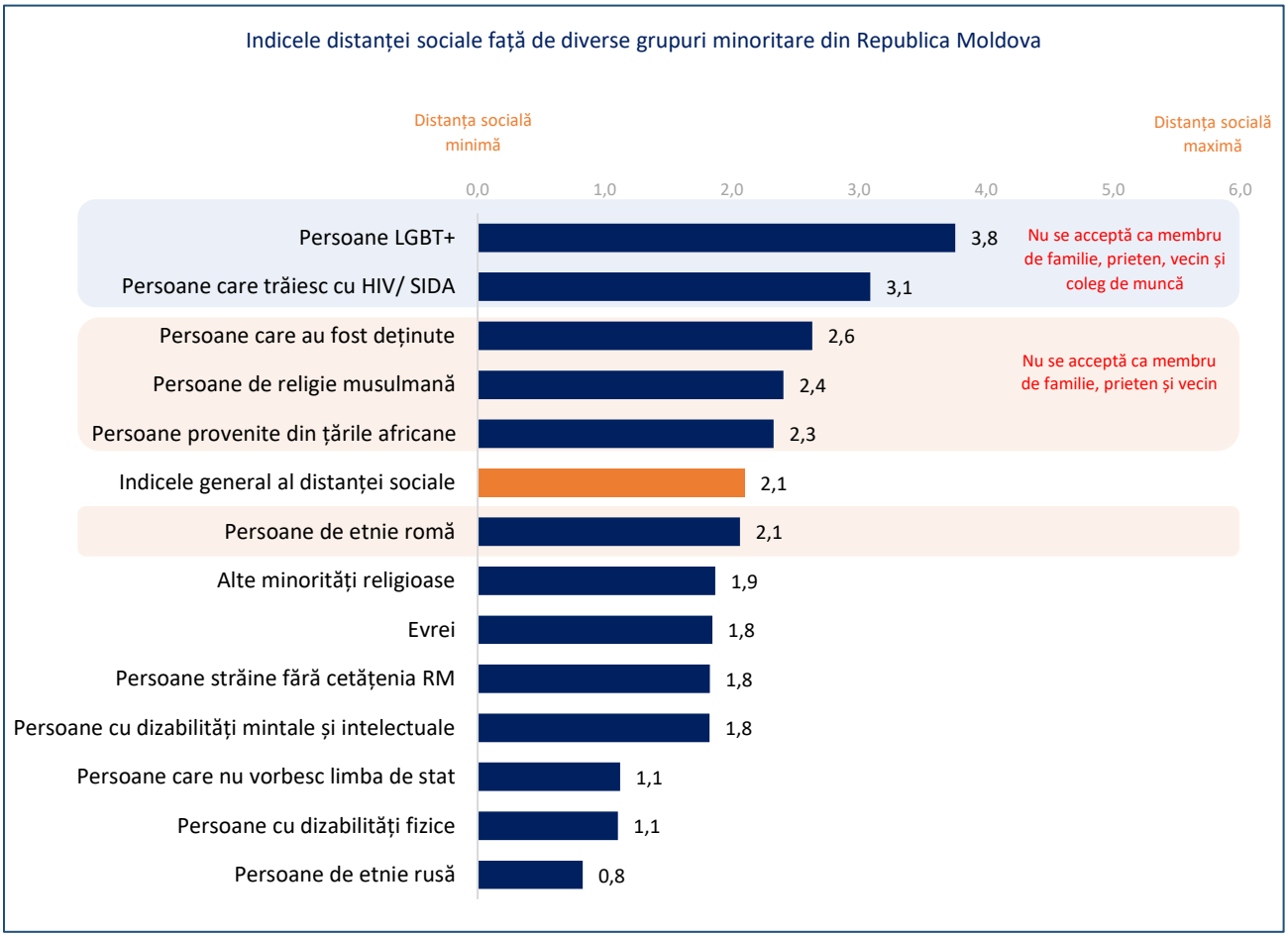

Figura 2. Nivelul de acceptare a grupurilor minoritate în Republica Moldova, index
**Distanța socială minimă – persoana din grupul minoritar este acceptată în calitate de membru de familie, distanță socială maximă – persoana din grupul minoritar ar fi exclusă din țară (nu ar fi acceptate nici un fel de relații sociale).*
Sursa: Sondaj național reprezentativ, CPD 2024

Deși nivelul de acceptare este încă relativ mic față de cele mai marginalizate grupuri, tendința este una vădit pozitivă. Analiza nivelului de acceptare a top trei grupuri față de care populația manifestă cea mai mare reticență și respingere arată o dinamică pozitivă. În cazul persoanele LGBT+, valoarea indicelui distanței sociale a scăzut de la 5,6 în 2020 la 3,8 în 2024, ceea ce denotă un progres substanțial în reducerea prejudecăților față de acest grup. Astfel, dacă în anii precedenți persoanele LGBT+ nu erau acceptate nici în calitate de vizitatori ai țării (fiind social condamnați spre expulzare), atunci în 2024 populația tinde să accepte membrii acestui grup în calitate de cetățeni ai țării, dar fără deschiderea de a crea orice gen de relații sociale. O tendință similară se atestă și în cazul persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA. În ceea ce privește persoanele care au fost deținute, în 2024 populația se arată dispusă să-i accepte în calitate de colegi de muncă, dar nu și în calitate de vecini sau prieteni (în anul precedent erau acceptați doar în calitate de cetățeni ai țării).

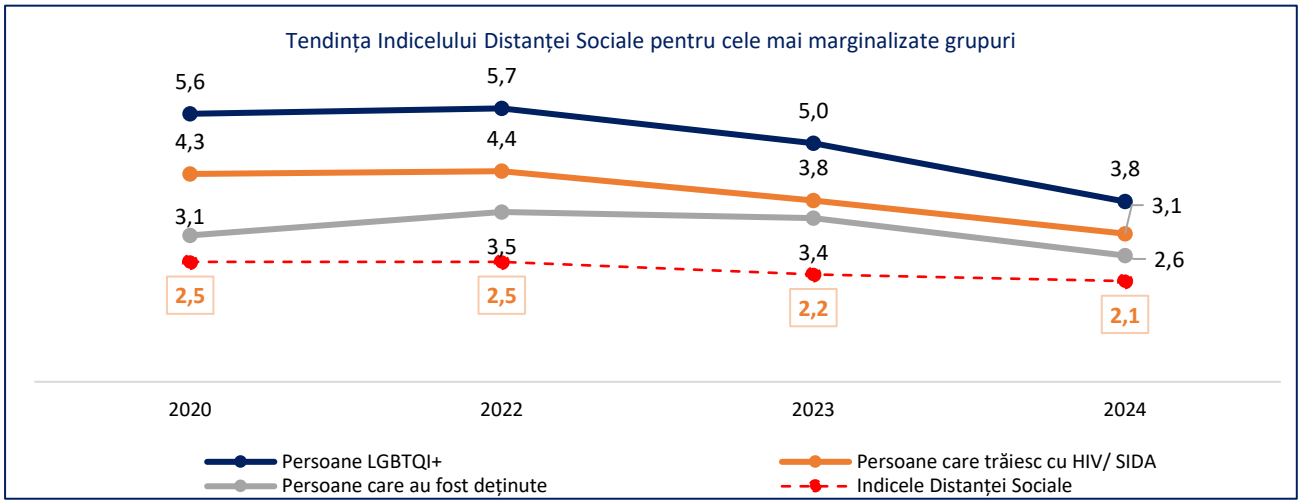

Figura 3. Evoluția indicelui distanței sociale pentru top cele mai puțin acceptate grupuri din RM
Sursa: Sondaj național reprezentativ, CPD 2024

În raport cu anumite grupuri sociale, gradul de toleranță și acceptare a scăzut. În special aici ne referim la minoritățile religioase, persoanele de altă origine (țară), persoanele cu dizabilități fizice și persoanele care nu vorbesc limba de stat. Această înrăutățire a atitudinii populației poate fi explicată prin polarizarea politică, discursurile de ură care au luat amploare în ultimul timp, dar și presiunea socială ca rezultat al multiplelor crize din țară.

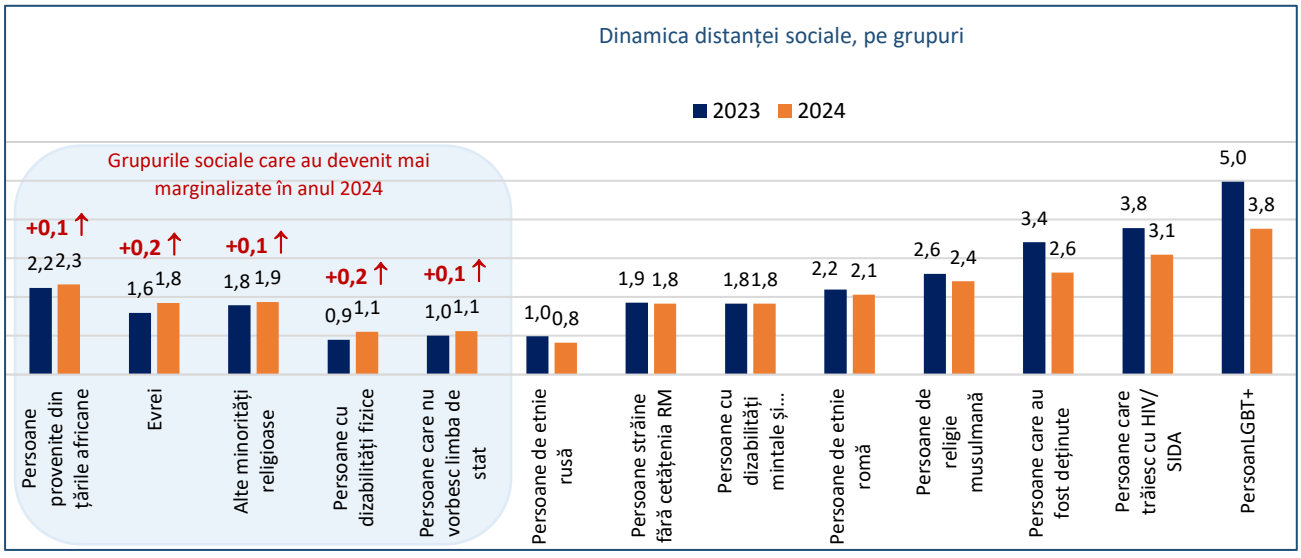

Figura 4. Evoluția indicelui distanței sociale pentru top cele mai puțin acceptate grupuri din RM
Sursa: Sondaj național reprezentativ, CPD 2024

Anexa 1: Indexul Distanței Sociale în funcție de caracteristicile demografice ale eșantionului

2024		**Persoane LGBTQI+**	**Persoane care trăiesc cu HIV/ SIDA**	**Persoane de etnie Romă**	**Persoane care au fost deținute**	**Persoane de religie musulmană**	**Persoane provenite din țările africane**	**Persoane cu dizabilități mintale și intelectuale**	**Evrei**	**Alte minorități religioase**	**Persoane cu dizabilități fizice**	**Persoane străine fără cetățenia RM**	**Persoane care nu vorbesc limba de stat**	**Persoane de etnie rusă**
TOTAL		**3,8**	**3,1**	**2,1**	**2,6**	**2,4**	**2,3**	**1,8**	**1,8**	**1,9**	**1,1**	**1,8**	**1,1**	**0,8**
Gen	Masculin	3,1	2,0	2,3	2,2	2,1	1,8	1,8	1,8	1,1	1,8	1,1	0,9	1,0
	Feminin	3,1	2,1	3,0	2,6	2,5	1,8	1,9	2,0	1,1	1,8	1,1	0,8	1,0
Vârstă	18-29 ani	2,4	1,8	2,2	1,7	1,4	1,4	1,6	1,1	0,7	1,0	0,7	0,6	1,1
	30-44 ani	3,2	2,2	2,8	2,5	2,2	2,0	2,2	2,0	1,3	1,8	1,2	1,0	0,9
	45-59 ani	2,7	2,0	2,4	2,5	2,4	1,7	1,8	1,6	1,1	1,8	0,9	0,8	0,8
	60+ ani	3,8	2,2	3,0	2,8	3,0	2,1	1,7	2,6	1,2	2,5	1,5	0,9	1,2
Limba interviului	Română	3,1	2,1	2,8	2,7	2,5	1,8	2,1	1,9	1,0	1,9	1,3	1,0	1,2
	Rusă	3,1	2,0	2,4	1,8	1,9	1,9	1,3	1,8	1,3	1,7	0,7	0,3	0,4
Nivelul de studii	Medii incomplete	4,2	3,0	2,9	3,0	3,0	2,1	2,9	2,3	1,4	2,4	1,4	1,2	1,1
	Medii generale	3,3	2,2	2,6	2,5	2,5	1,8	2,1	1,9	1,2	1,9	1,0	0,8	1,1
	Profesional tehnice	3,4	2,1	2,9	2,7	2,6	2,1	2,0	2,3	1,2	2,2	1,3	0,9	1,1
	Superioare	2,3	1,6	2,2	1,8	1,7	1,5	1,2	1,3	0,9	1,2	0,9	0,7	0,8
Prezența copiilor în gospodărie	Sunt copii	3,0	1,9	2,7	2,2	2,0	1,7	1,9	1,7	1,1	1,6	1,1	0,8	0,9
	Nu sunt copii	3,2	2,2	2,6	2,5	2,6	1,9	1,8	2,0	1,1	2,0	1,2	0,8	0,9
Ocupația:	Lucreaza in RM	2,8	1,9	2,6	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7	1,1	1,7	1,0	0,7	0,8
	Nu lucreaza in RM	3,1	2,1	2,3	2,3	2,4	1,2	2,0	1,8	1,0	1,9	0,8	0,7	1,3
	Casnica / student	3,1	2,4	2,5	2,4	2,2	1,8	2,0	1,6	1,1	1,6	1,1	1,0	1,1
	La pensie	3,9	2,2	2,9	2,8	3,0	2,2	1,9	2,6	1,3	2,4	1,5	1,0	0,8
Nivelul socio-economic	Nivel scazut	3,5	2,2	2,9	2,7	2,5	2,1	1,9	2,2	1,3	2,2	1,2	0,9	1,0
	Nivel mediu	3,0	2,0	2,6	2,4	2,3	1,7	1,8	1,9	1,1	1,9	1,1	0,8	0,9
	Nivel inalt	2,3	1,3	2,4	1,7	1,5	1,3	1,1	1,0	1,0	1,1	0,9	0,8	1,0
Mediul de reședință	Urban	2,8	1,9	2,4	2,2	2,0	1,9	1,4	1,7	1,1	1,4	0,8	0,6	0,8
	Rural	3,4	2,2	2,8	2,6	2,6	1,8	2,2	2,0	1,1	2,2	1,4	1,0	1,2

DESPRE CENTRUL PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE

Creat în anul 1998, *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)* este o instituție obștească, care își propune să contribuie la promovarea unui discurs integrator cu privire la problematica genurilor umane, statutul femeii și egalitatea de șanse pentru femei și bărbați. CPD se afirmă în calitate de structură neguvernamentală, care pledează pentru implementarea conceptului egalității de gen în toate domeniile vieții, promovarea politicilor publice în domeniu, abordarea problemelor ce țin de rolul femeii în societate și abilitarea acesteia, eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, fiind concomitent și un centru de documentare, informare și instruire pentru ONG-urile de profil și grupurile de inițiativă.

Scop. Dezvoltarea și consolidarea resurselor și mecanismelor de abilitare echitabilă a femeilor și bărbaților în vederea promovării egalității de gen în Republica Moldova prin susținerea unui demers coerent de influențare a politicilor.

Misiune. CPD promovează valorile egalității de gen, ca parte componentă a unei societăți deschise, în scopul consolidării unui parteneriat autentic de gen.

Viziune. CPD pledează pentru edificarea unei comunități cu perspective și oportunități egale pentru membrii/ele săi/sale, a unei societăți în care femeile și bărbații sunt cetățeni cu drepturi depline, capabili să soluționeze problemele în comun, să beneficieze în mod egal de noile oportunități și să se angajeze plenar în activități politice, economice și sociale.

ADRESA NOASTRĂ:
Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
str. Armenească 13
Chișinău, MD-2012, Republica Moldova
Tel.: +(373 22) 23-70-89; 20-71-58
Tel./Fax: +(373 22) 20-71-57
www.progen.md
e-mail: cpd@progen.md

SOCIAL ACCEPTANCE IN 2024:

HOW IS MOLDOVA DEALING WITH DIVERSITY?

JANUARY 2025

This note is produced by the Partnership for Development Center in the framework of the program "Active Citizens, Prosperous Communities - Phase II", implemented with resources from the Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) and Sweden. The views expressed are those of the authors and do not necessarily reflect the views of the donors.

CONTENTS

INTRODUCTION 3
METHODOLOGY 4
LEVEL OF SOCIAL DISTANCE IN MOLDOVA 6
ANNEX 1: SOCIAL DISTANCE INDEX BY DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS OF THE SAMPLE 9
ABOUT THE DEVELOPMENT PARTNERSHIP CENTER 10

AUTHOR:

Natalia COVRIG
Alexandra ERMOLENCO

INTRODUCTION

In an increasingly globalized world, marked by cultural, economic and technological diversity, social acceptance and tolerance become essential for stability and collective well-being. The economic crisis, the security crisis in the region, the influx of refugees who have massively migrated to the Republic of Moldova, political polarization can create divisions and tensions between groups, and maintaining a sense of unity and mutual trust is becoming an increasing challenge. For this reason, it becomes crucial to clearly measure and understand the level of tolerance and acceptance within Moldovan society, helping to identify barriers to integration or prevent the formation of prejudices and stereotypes. Measuring the level of acceptance helps us to observe changes in social attitudes over time and provides important evidence that could serve as a basis for adjusting relevant public policies.

In this context, this analysis presents updated data on the degree to which the country's population accepts certain frequently marginalized groups. The level of acceptance has been established through the Social Distance Index which measures the social distance manifested towards 13 minority groups in the Republic of Moldova, by updating and replicating the Bogardus social distance scale (see Methodology section). In this sense, social distance is defined as the level to which the population would accept various degrees of closeness (friends, neighbors, co-workers, family members, etc.) with representatives of minority groups. The lower the level of acceptance, the higher the level of social distance.

The analysis outlines trends in social distance, which has been consistently measured over the last decade. The methodology and measurement items were based on broader efforts by the Equality Council of Moldova in 2015, 2018 and 2021. The Center Partnership for Development (CPD) has come up with a complementary effort to measure social distance in Moldova in 2020, 2022, 2023 and the current analysis being a continuation of this effort. Therefore, this analysis is an opportunity to assess the level of progress in terms of acceptance of people from minority and/or marginalized groups in Moldova.

The updated data show an improvement in the situation regarding the level of acceptance of marginalized groups. Thus, the average level of social distance in the Republic of Moldova was estimated at **2.1** in 2024 (compared to 2.24 in 2023), on a scale from 0 to 6, where 0 means that citizens accept a person from a minority group for all positions (family member, friend, neighbor, co-worker, fellow citizen), and 6 - would exclude him/her from the country. The data reveal that the lowest level of acceptance is shown towards two groups: LGBT+ people and people living with HIV/AIDS. In both cases, the level of social distance exceeds the value of 3, which means that the citizens of the Republic of Moldova would not be willing to build any kind of social relations except accepting them as citizens of the country.

Despite the positive dynamics, prejudice has increased against five groups, including religious minorities, people of other (country) origin, people with physical disabilities and people who do not speak the state language. These trends are largely due to political actors, who often resort to hate speech in their work, contributing to the polarization of society.

METHODOLOGY

The level of social distance is measured using the Bogardus Social Distance Scale (Social Distance Index). The scale aims to identify the level of acceptance by establishing relationships with people from minority groups that are accepted by the respondent (see table below). The highest degree of acceptance has the index 0 and means that the respondent would accept a person from a minority group to become a family member. At the same time, the lowest degree of acceptance is 6 and denotes that the respondent would exclude members of a group from the country.

Level of social connectedness	Social Distance Index Value	Interpretation
Be related by marriage to a family member	0	The respondent accepts the minority group person for all positions, including family member.
Be a friend	1	The respondent accepts the person from the minority group for all positions except family member.
Be a neighbor	2	The respondent accepts the person from the minority group for all positions except family member and friend.
Being a work colleague	3	The respondent accepts the person from the minority group for all positions except family member, friend, and neighbor.
To be a citizen of my country	4	The respondent accepts the person from the minority group for all positions except that of family member, friend, neighbor and co-worker.
Be a visitor to my country	5	The respondent accepts the person from the minority group for all positions except that of family member, friend, neighbor, co-worker and citizen.
I would exclude from my country	6	The person from the minority group is not accepted by the respondent even as a visitor to the RM.

Table 1. Levels of social distance used in the study
Source: Study on perceptions and attitudes towards equality in the Republic of Moldova, Council for Equality

In the analysis, social distance was calculated for the following groups:

1. people with psycho-social and intellectual disabilities;
2. people with physical disabilities;
3. LGBT people;
4. people living with HIV;
5. Roma people;
6. people who do not speak the state language;
7. ethnic Russians;
8. Jews living in the Republic of Moldova;
9. people of African origin living in the Republic of Moldova;
10. foreign persons residing in the Republic of Moldova without citizenship;
11. people of Muslim origin;
12. other religious minorities;

13. people who have been detained (ex-prisoners).

Data were obtained through a nationally representative survey. The study was carried out by the sociological company iData commissioned by the Center Partnership for Development (CPD).

Sample size: 1035 people aged 18 and over.

Sample: stratified, probabilistic, bistadial.

Method of data collection: 70% CATI (telephone), 20% CAPI (face-to-face) and 10% CAWI (online).

Stratification criteria: 20 geographic regions, equal population, residential environment (urban-rural), gender, ethnicity, age groups.

Representativeness:: the sample is representative for the adult population of the Republic of Moldova (except for the Transnistrian region), with a maximum error of about +3%.

Data collection period: December 13-29, 2024. The questionnaire was drafted in Romanian and Russian, giving respondents the possibility to choose the interview language.

Table 1. Sample structure

		Number	%
TOTAL		**1035**	**100%**
Respondent gender	**Female**	552	53.3
	Male	483	46.7
Age of respondent	**18-29 years**	204	19.7
	30-44 years	288	27.8
	45-59 years	257	24.8
	60+ years	286	27.6
Educational level	**Incomplete media**	104	10.0
	General averages	210	20.3
	Professional Technical	367	35.5
	Higher	351	33.9
Respondent's occupation	**Employee**	601	58.1
	Unemployed	56	5.4
	Households, school pupils, students, those doing military service	137	13.2
	Disabled people not in work, retired people	234	22.6
Children in the household	**They are children**	432	41.7
	No children	603	58.3
Socio-economic level	**Low level (under 5000 lei per month)**	469	45.3
	Medium level (5001-15000 lei per month)	352	34.0
	High level (over 15000 lei per month	57	5.5
Residential environment	**Rural**	555	53.6
	Urban	480	46.4

LEVEL OF SOCIAL DISTANCE IN MOLDOVA

In 2024 Moldovan society continues to be polarized and dominated by prejudice. The attitudes and perceptions that the population forms in relation to one group or another define its predisposition to create social relations with those groups. The higher the level of prejudices and stereotypes about a group of people, the more the population is tempted to distance itself from this group and marginalize it.

Social distance, according to the Bogardus concept, defines the level of acceptance of different minority groups and how a person perceives himself as a member of a group and how he perceives "others" who are not part of the same group. The present analysis presents updated data on the degree to which Moldovan society is open to accepting members of different minority groups into its entourage and the type of relationships it would be willing to build with them. Data indicate that around 85% of the country's population would not accept an LGBT+ person as a family member, and over 60% of the population - as neighbors or co-workers. Among the marginalized groups are also people living with HIV/AIDS, ex-prisoners, whom the majority of the population (over 60%) would not accept in closer relationships (family, friendship), but would be more tolerant in work or neighbourhood relationships.

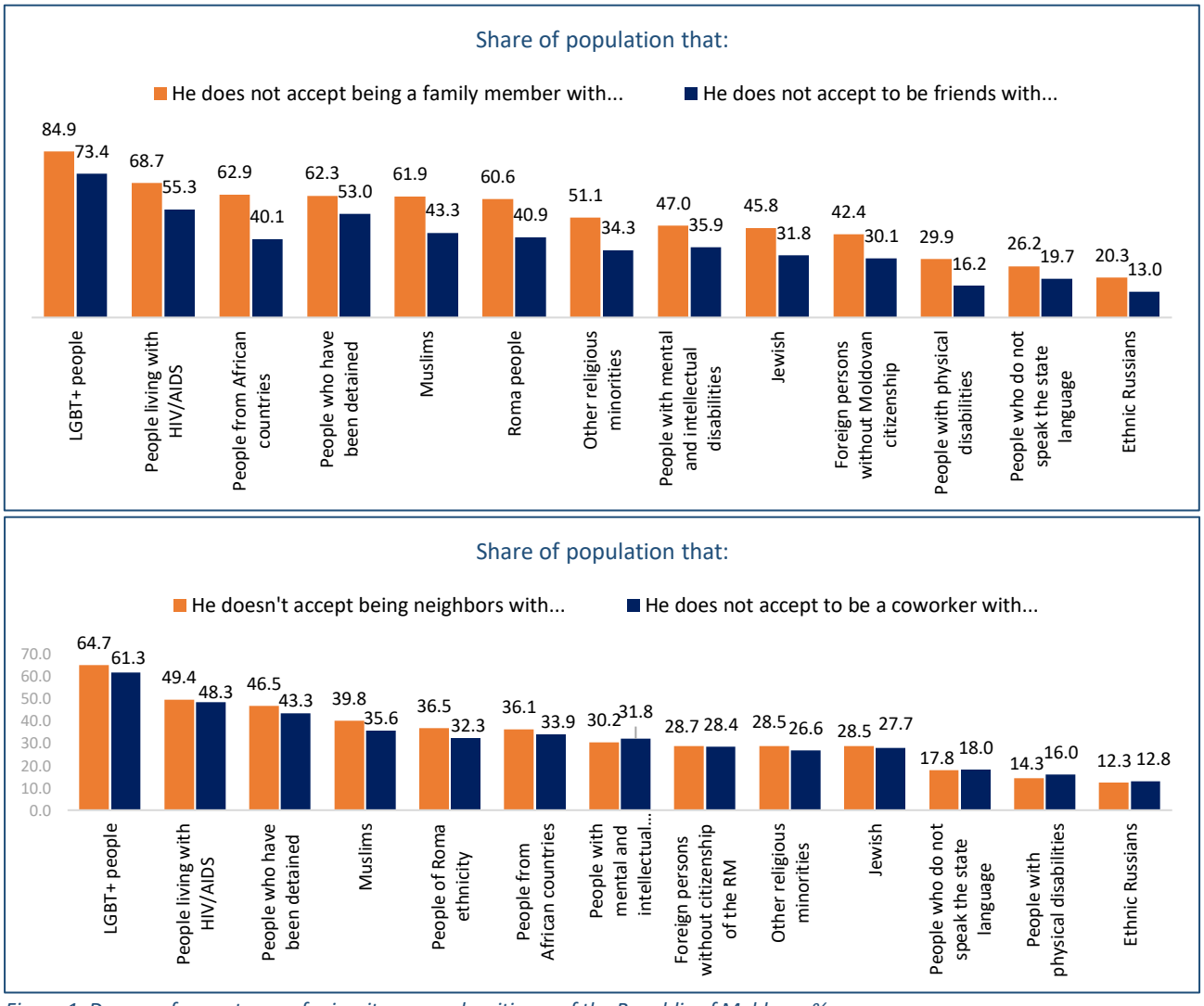

Figure 1. Degree of acceptance of minority groups by citizens of the Republic of Moldova, %
Source: National representative survey, CPD 2024

Social distance to frequently marginalized groups continues to be quite high in 2024. The average level of social distance in the Republic of Moldova has been estimated at **2.1** in 2024, on the scale from 0 to 6, where 0 means that citizens accept a person from a minority group for all positions, including as a family member, and 6 - would exclude him/her from the country (indicating a total lack of acceptance). Thus, the higher the social distance index (SDI), the less tolerant a person is towards a particular social group or several social groups. The average score of 2.1 accumulated in 2024 suggests that citizens accept a person from a minority group for all positions except family member, friend and neighbor. Analysis of the data reveals that the lowest level of acceptance is shown towards two groups: LGBT+ people and people living with HIV/AIDS. In both cases, the level of social distance exceeds the value of 3, which means that the citizens of the Republic of Moldova do not accept representatives of these groups as family members, friends, neighbors and co-workers. In other words, the population is not willing to build social relations (close or medium) with people from these two groups, but they are ready to accept them as citizens of the country. In the next category, according to the level of acceptance, four other minority groups are positioned - ex-prisoners, Muslims, people from African countries and Roma. In the case of these groups, citizens would not accept them as family members, friends or neighbors, but they would be willing to be co-workers. This indicates that the society or community is not willing to build closer social relations, even if the level of acceptance is high.

Figure 2. Level of acceptance of minority groups in the Republic of Moldova, index

** Minimum social distance - the person from the minority group is accepted as a family member, maximum social distance - the person from the minority group would be excluded from the country (no social relations would be accepted).*

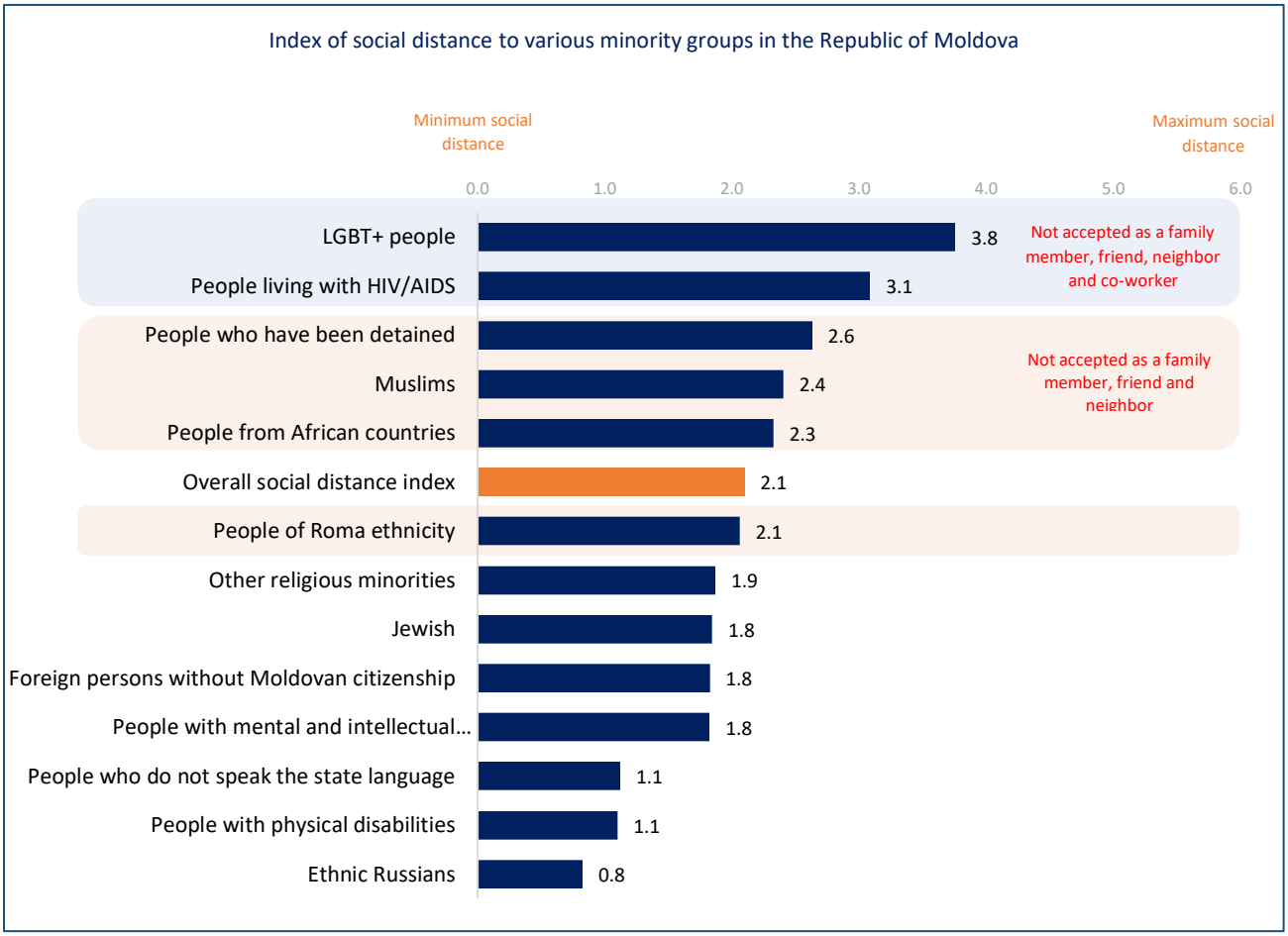

Source: National representative survey, CPD 2024

Although the level of acceptance is still relatively low for the most marginalized groups, the trend is clearly positive. An analysis of the level of acceptance of the top three groups towards which the population is most reluctant and rejecting shows a positive dynamic. In the case of LGBT+ people, the value of the social distance index fell from 5.6 in 2020 to 3.8 in 2024, which shows substantial progress in reducing prejudice towards this group. Thus, while in previous years LGBT+ people were not accepted even as visitors to the country (being socially condemned to expulsion), in 2024 the population tends to accept members of this group as citizens of the country, but without openness to create any kind of social relations. A similar trend can be observed for people living with HIV/AIDS. As regards people who have been detained, in 2024 the population is willing to accept them as co-workers, but not as neighbors or friends (in the previous year they were accepted only as citizens of the country).

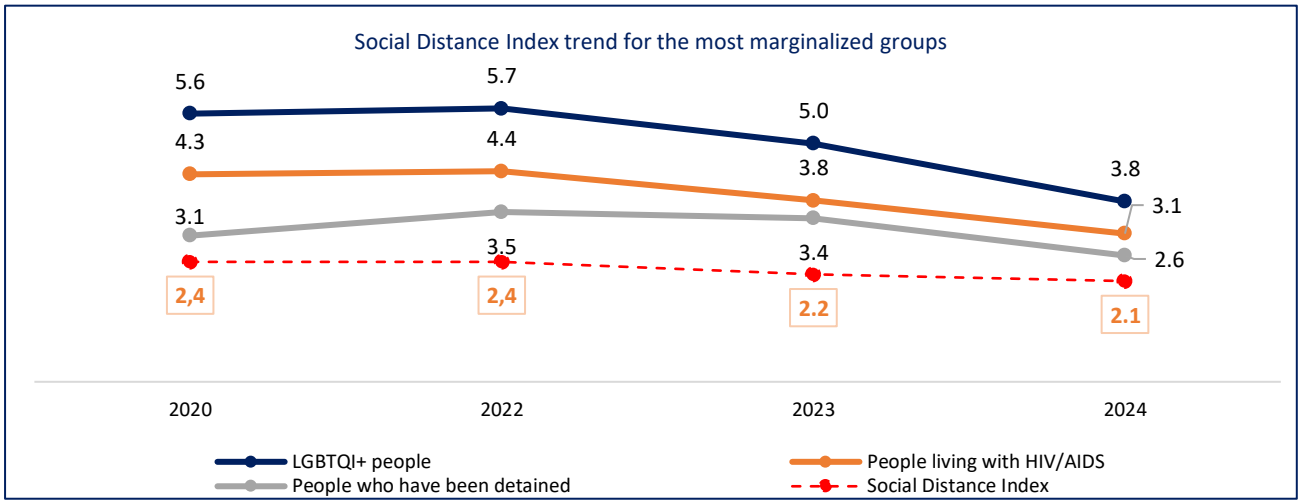

Figure 3. Social distance index evolution for the top least accepted groups in the Republic of Moldova
Source: National representative survey, CPD 2024

In relation to certain social groups, the degree of tolerance and acceptance has decreased. We are referring in particular here to religious minorities, people of different (country) origin, people with physical disabilities and people who do not speak the state language. This worsening of the population's attitude can be explained by political polarization, the hate speech that has been gaining momentum lately, but also social pressure as a result of the multiple crises in the country.

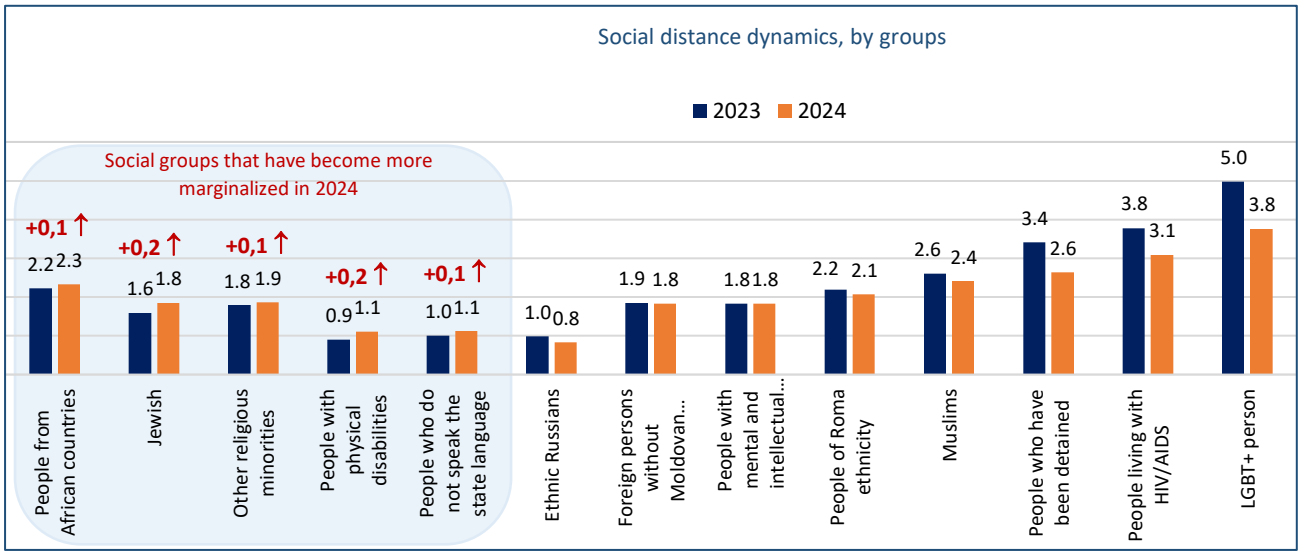

0Figure 4. Social distance index evolution for the top least accepted groups in the Republic of Moldova
Source: National representative survey, CPD 2024

Annex 1: Social Distance Index by demographic characteristics of the sample

2024		People LGBTQI+	People living with HIV/AIDS	People of Roma ethnicity	People who have been detained	Muslims	People from African countries	People with mental and intellectual disabilities	Jewish	Other religious minorities	People with physical disabilities	Foreign persons without Moldovan citizenship	People who do not speak the state language	Ethnic Russians
TOTAL		**3,8**	**3,1**	**2,1**	**2,6**	**2,4**	**2,3**	**1,8**	**1,8**	**1,9**	**1,1**	**1,8**	**1,1**	**0,8**
Gen	Male	3,1	2,0	2,3	2,2	2,1	1,8	1,8	1,8	1,1	1,8	1,1	0,9	1,0
	Female	3,1	2,1	3,0	2,6	2,5	1,8	1,9	2,0	1,1	1,8	1,1	0,8	1,0
Age	18-29 years	2,4	1,8	2,2	1,7	1,4	1,4	1,6	1,1	0,7	1,0	0,7	0,6	1,1
	30-44 years	3,2	2,2	2,8	2,5	2,2	2,0	2,2	2,0	1,3	1,8	1,2	1,0	0,9
	45-59 years	2,7	2,0	2,4	2,5	2,4	1,7	1,8	1,6	1,1	1,8	0,9	0,8	0,8
	60+ years	3,8	2,2	3,0	2,8	3,0	2,1	1,7	2,6	1,2	2,5	1,5	0,9	1,2
Interview language	English	3,1	2,1	2,8	2,7	2,5	1,8	2,1	1,9	1,0	1,9	1,3	1,0	1,2
	Russian	3,1	2,0	2,4	1,8	1,9	1,9	1,3	1,8	1,3	1,7	0,7	0,3	0,4
Educational level	Incomplete media	4,2	3,0	2,9	3,0	3,0	2,1	2,9	2,3	1,4	2,4	1,4	1,2	1,1
	General averages	3,3	2,2	2,6	2,5	2,5	1,8	2,1	1,9	1,2	1,9	1,0	0,8	1,1
	Professional Technical	3,4	2,1	2,9	2,7	2,6	2,1	2,0	2,3	1,2	2,2	1,3	0,9	1,1
	Higher	2,3	1,6	2,2	1,8	1,7	1,5	1,2	1,3	0,9	1,2	0,9	0,7	0,8
Children in the household	They are children	3,0	1,9	2,7	2,2	2,0	1,7	1,9	1,7	1,1	1,6	1,1	0,8	0,9
	No children	3,2	2,2	2,6	2,5	2,6	1,9	1,8	2,0	1,1	2,0	1,2	0,8	0,9
Occupation:	Work in the RM	2,8	1,9	2,6	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7	1,1	1,7	1,0	0,7	0,8
	Not working in the RM	3,1	2,1	2,3	2,3	2,4	1,2	2,0	1,8	1,0	1,9	0,8	0,7	1,3
	Home / student	3,1	2,4	2,5	2,4	2,2	1,8	2,0	1,6	1,1	1,6	1,1	1,0	1,1
	Pension	3,9	2,2	2,9	2,8	3,0	2,2	1,9	2,6	1,3	2,4	1,5	1,0	0,8
Socio-economic level	Low level	3,5	2,2	2,9	2,7	2,5	2,1	1,9	2,2	1,3	2,2	1,2	0,9	1,0
	Medium level	3,0	2,0	2,6	2,4	2,3	1,7	1,8	1,9	1,1	1,9	1,1	0,8	0,9
	High level	2,3	1,3	2,4	1,7	1,5	1,3	1,1	1,0	1,0	1,1	0,9	0,8	1,0
Residential environment	Urban	2,8	1,9	2,4	2,2	2,0	1,9	1,4	1,7	1,1	1,4	0,8	0,6	0,8
	Rural	3,4	2,2	2,8	2,6	2,6	1,8	2,2	2,0	1,1	2,2	1,4	1,0	1,2

ABOUT THE DEVELOPMENT PARTNERSHIP CENTER

Established in 1998, the *Center Partnership for Development (CPD)* is a public institution, which aims to contribute to the promotion of an inclusive discourse on gender issues, the status of women and equal opportunities for women and men. CPD stands out as a non-governmental structure, which advocates for the implementation of the concept of gender equality in all areas of life, the promotion of public policies in the field, addressing issues related to the role of women in society and their empowerment, the elimination of all forms of discrimination against women, being at the same time a center for documentation, information and training for NGOs and initiative groups.

Aim. To develop and strengthen resources and mechanisms for the equitable empowerment of women and men in order to promote gender equality in the Republic of Moldova by supporting a coherent approach to influencing policies.

Mission. CPD promotes the values of gender equality as part of an open society in order to strengthen a genuine gender partnership.

Vision. CPD advocates for building a community with equal prospects and opportunities for its members, a society in which women and men are full citizens, able to solve problems together, benefit equally from new opportunities and engage fully in political, economic and social activities.

OUR ADDRESS:
Center Partnership for Development
13 Armenească str.
Chisinau, MD-2012, Republic of Moldova
Tel: +(373 22) 23-70-89; 20-71-58
Tel/Fax: +(373 22) 20-71-57
www.progen.md
e-mail: cpd@progen.md